

การพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยหนังสือนิทาน
อิเล็กทรอนิกส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
The Development of Social Responsibility Characteristics Using Electronic
Story Books with Students in Grade 2 at Srinakharinwirot University
Prasarnmit Demonstration School (Elementary)

เฉลิมชนม์ กรีหิรัญ¹, และ อัญชลี ศรีกลชาญ²

Challarmchon kreehirun¹, and Anchalee Srikolchan²

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹

Master of Education Program Social Studies Education, Srinakharinwirot University¹

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ²

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University²

E-mail: Chalermchon34@gmail.com¹, anchaleesu@g.swu.ac.th²

Received April 24, 2024; Revised May 12, 2024; Accepted May 25, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม 2) ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ 3) ส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจาก 8 ห้องเรียน ๆ ละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลได้แก่ หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.39) 2) หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพ 80.56 / 88.89 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.43 3) นักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.64) โดยแสดง

เป็นรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อตนเองอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D.= 0.80) ด้านที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่นอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{x} = 4.53$, S.D.= 0.63) และในด้านที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{x} = 4.65$, S.D.= 0.48) และนักเรียนมีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: หนังสือนิทาน; หนังสืออิเล็กทรอนิกส์; ความรับผิดชอบต่อสังคม

Abstract

The purposes of this research are as follows: 1) to develop an electronic storybook to promote social responsibility characteristics 2) to evaluate the effectiveness and outcomes of the electronic storybook and 3) to promote social responsibility characteristics of students. The research sample consists of students from Grade 2, Satit Prasarnmit Primary School, totaling 60 students from 2 selected classes out of 8, with 30 students per class. Data collection tools included electronic storybooks, "The Floating Lantern with the Big Brother Kla and the little sister Keaw," a suitability assessment questionnaire for electronic storybooks, an academic performance test, and social responsibility characteristics measurement. Statistical analysis used included mean, standard deviation, and intergroup non-independent t-test statistics. The research results found the following: 1. The quality of the developed electronic storybook is very good ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.39). 2. The electronic storybook has an effectiveness of 80.56/88.89, which is higher than the effectiveness criterion of 80/80, and has an impact index of 0.43. 3. The characteristics of social responsibility of targeted students in all three aspects, overall at a frequent practice level ($\bar{x} = 4.45$, S.D.= 0.64). This is demonstrated as follows: Aspect 1: Most students have a high frequency of self-responsibility ($\bar{x} = 4.16$, S.D.= 0.80). Aspect 2: Most students exhibit regular responsibility towards others ($\bar{x} = 4.53$, S.D.= 0.63). And in Aspect 3: Most students consistently demonstrate responsibility towards society and the environment ($\bar{x} = 4.65$, S.D.= 0.48). Furthermore, the average learning outcome scores of students' post-learning academic performance test scores are significantly increased to 0.01 level of significance.

Keywords: storybook; electronic book; social responsibility

บทนำ

ความรับผิดชอบต่อสังคมประเทศชาติและสังคมโลกมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ที่จะทำให้เกิดความรักสามัคคีต่อกัน ส่งเสริมจิตใจให้ดีงาม คำนึงถึงปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเยาวชนอย่างมาก ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมมีหลายระดับ เริ่มจากความรับผิดชอบต่อครอบครัวตามสถานภาพต่าง ๆ ของตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 2 มิติ ได้แก่ มิติกายภาพสิ่งแวดล้อมและมิติทัศนคติในการอยู่ในสังคม (Raksad, 2022) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาความยั่งยืน มุ่งให้คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพดีขึ้น (National Council for the Social Studies, 2023) ดังนั้นหากสังคมใด บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว สังคมนั้นก็จะเจริญรุ่งเรือง พัฒนาไปได้อย่างมั่นคง

Intasik (2017) ได้กล่าวถึงการสร้างเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลนั้น จำเป็นจะต้องสร้างกันตั้งแต่ยังเด็ก การที่เด็กจะสามารถมีคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ต้องอาศัยความถี่ของการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมแรงจากผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้พฤติกรรมเหล่านี้ยังคงอยู่ และพัฒนามาเป็นอุปนิสัยที่ติดตัวเด็กตลอดไป อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการเรียนและการใช้ชีวิตต่อไป ดังนั้นในรายวิชาสังคมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเกี่ยวกับบุคคล ชุมชน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเวลาและสถานที่ ทั้งนี้เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับชีวิตพลเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก (Yalcin & Gulec, 2022) การส่งเสริมนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง การประยุกต์ใช้ความรู้ทางสังคมศึกษาทบทวนอดีต มีส่วนร่วมในปัจจุบัน และการเรียนรู้วิธีกำหนดอนาคต ซึ่งที่ผ่านมาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่เน้นการอธิบาย การสอบแบบบรรยาย เน้นให้นักเรียนท่องจำจากหนังสือ หนังสือเรียนก็ขาดการออกแบบให้น่าสนใจ ไม่มีสีสันให้ชวนอ่าน (Phinla & Phinla, 2018) ซึ่งในวัยเด็กประถมศึกษาการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการได้ฟังและมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้อื่นโดยมีสิ่งเร้า เช่น รูปภาพ ฟังเพลงจากนิทาน เด็กจะสนใจและมีความอยากรู้อยากเห็นอยากซักถามด้วยคำถามแบบเด็ก ๆ ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น (Pantongruk & Meesuwat, 2020) ดังนั้นนิทานจึงมีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการ ด้วยนิทานเป็นสื่อในการจัดประการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้เป็นอย่างดี นิทานเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ผลจากการที่เด็กได้อ่านหรือฟังนิทานนั้นตรงกับชีวิตจริง และสามารถ

เชื่อมโยงกันได้ จุดสำคัญคือนิทานจะต้องมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ เราอารมณ์ในการเรียนรู้ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบสำหรับเด็ก ให้เด็กได้มีโอกาสพูดสนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็นร่วมกันหรือจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมบทบาทสมมุติประกอบการเล่านิทาน การจัดสภาพแวดล้อม การสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ และสามารถพัฒนาปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Waibanthao, 2020) การจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานนับเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์อย่างหนึ่งที่เด็กสนใจ เนื่องจากเป็นวัยที่ชอบฟังนิทาน เพราะนิทานทำให้เด็กเกิดความคิดและจินตนาการ นิทานสามารถชักจูงเด็กให้มีความคิดคล้อยตามไปกับเรื่องที่ฟัง หรืออ่านได้โดยง่าย มีความสนใจกับสิ่งภายนอกมากขึ้น มีอารมณ์ขัน รักสนุก ชอบฟังนิทานต่าง ๆ นิทานจึงเป็นสื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างสนุกสนาน (Thanompongchart, 2019) นิทานที่จะนำมาถ่ายทอดให้เด็กมีมากมายขึ้นอยู่กับครูผู้สอนต้องการจะสอดแทรกเนื้อหาประเภทใดให้กับเด็ก เช่นนิทานพื้นบ้าน นิทานสอนคติธรรม นิทานวีรบุรุษ เนื้อหาของนิทานเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เรื่องราวจากนิทานจะสื่อความหมายต่อตัวเด็ก (Baipho, 2021) ดังนั้นนอกจากนิทานจะให้ความบันเทิงสนุกสนานผ่อนคลายความเครียดแล้ว ยังช่วยให้เกิดประโยชน์ในการปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจอ่อนโยนและกล้าหาญ มีความรู้สึกเสียใจกับความทุกข์ของผู้อื่น รู้จักแบ่งปันความสุขให้ผู้อื่น ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมการปรับตัว และส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีการนำเทคโนโลยีสื่อมัลติมีเดียมาช่วยในการผลิตนิทาน ให้มีความน่าสนใจ สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน ซึ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมัลติมีเดีย เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบหนึ่งที่ฝังคุณลักษณะของมัลติมีเดีย ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ เสียง รวมไปถึงแอนิเมชัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้ง่ายและสะดวก ทำให้ปรับปรุงบทเรียนให้ทันเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี (Sanguanpunyasiri, 2020) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยเสริมประสิทธิภาพให้กับการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมถึงช่วยเพิ่มระดับความน่าสนใจให้กับบทเรียนได้ ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและสามารถอ่าน โดยใช้คุณลักษณะการบรรยายด้วยเสียง ซึ่งต่างจากหนังสือทั่วไป ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น (Korat, 2022) อีกทั้งส่งผลดีต่อการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอีกด้วย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในวงการการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ ที่จะนำสื่อหนังสือเข้าไปบรรจุอยู่ในรูปแบบของดิจิทัล ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการอ่านที่รวดเร็วและทันสมัย บทบาทของผู้สอนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเน้นหนักทางด้านเทคโนโลยีหาความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ วิธีสอนที่หลากหลายตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างกว้างขวาง การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้มีการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นช่วยให้การเรียนรู้

เกิดความสนใจบทเรียนและได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน (Meng, 2022) นอกจากนั้น ยังพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ของรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีการโต้ตอบกับสื่อก่อให้เกิดแรงเสริมในการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมระบบและขั้นตอนการนำเสนอตามระดับความสามารถของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยเสริมประสิทธิภาพให้กับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงช่วยเพิ่มระดับความน่าสนใจให้กับบทเรียนได้ (Palphai, 2019) นอกจากนั้นนักเรียนสามารถเลือกเรียนในเนื้อหาต่างๆ ที่ตนเองสนใจสามารถเรียนรู้และทบทวนเนื้อหาบทเรียนซ้ำๆ ได้ บทเรียนมีการให้ผลย้อนกลับในทันทีทันใดบทเรียนทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องคอมพิวเตอร์จนทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินไม่รู้สึกลำบากต่อการเรียน (Chukaeo, 2020) จะเห็นได้ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการจัดทำหนังสือให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถจะเปิดอ่านได้แบบหนังสือปกติทั่วไปโดยไม่ต้องหรือใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการอ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่สนใจ และสามารถย้อนกลับไปได้เริ่มต้นเรียนที่จุดเริ่มต้นใหม่ก็ได้ สามารถทบทวนบทเรียนหากยังไม่เข้าใจตลอดจนสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่สะดวก และยังกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัย มีความสนใจที่จะพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ เนื้อหาสาระ สอดแทรกคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ สร้างองค์ความรู้และเรียนรู้ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความเข้าใจ รู้จักบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม
3. เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา หลังใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม มีดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นคุณลักษณะในการแสดงออกด้านการกระทำที่บ่งบอกถึงการรู้จักหน้าที่และรับผิดชอบต่อการใช้ชีวิตตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นการแสดงออกถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทันตามระยะเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำของตนเอง พยายามปรับปรุงการกระทำของตนเองให้ดีขึ้น 2) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เป็นการปฏิบัติตนเหมาะสม ให้ความร่วมมือกับการทำงาน การช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม และ 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ หมายถึง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ลดปริมาณขยะ ใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Somhiran, 2020)

ซึ่งแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม การเสริมสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่ได้พัฒนาขึ้น ทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาจากจิตสำนึกแห่งความดีและความรับผิดชอบต่อผู้อื่นภายในตัวตน โดยการสร้างโอกาสและพื้นที่ให้ได้แสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อเขาเหล่านั้นมี เพื่อให้เป็นคนที่ดี ฝึกฝนทักษะความรับผิดชอบต่อคนละต่างเห็นคุณค่า และรับเอาสิ่งนั้นเป็นค่านิยม และทำจนเป็นนิสัยเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมต่อไป (Sittachan, 2020)

2. นิทาน เป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาหรืออาจเป็นเรื่องที่ต่างขึ้นมาใหม่ มุ่งให้เห็นความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอดแทรกเนื้อหาความรู้ แนวคิด คุณธรรมจริยธรรมที่ดี เป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา หรือเป็นเรื่องราวที่ผู้เขียนจินตนาการขึ้น เพื่อสร้างจินตนาการให้ผู้อ่านหรือผู้ฟัง ซึ่งนิทานมีทั้งที่เขียนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และนิทานที่เล่าปากเปล่า โดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง หรือใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบในการเล่านิทาน เพื่อความสนุกสนาน และง่ายต่อความเข้าใจในเนื้อหาของนิทาน องค์ประกอบของนิทาน ประกอบด้วย โครงเรื่องในการดำเนินเรื่องจุดเริ่มต้นเรื่อง กลางเรื่อง ตอนจบ และบทสรุปที่มีตัวละคร ตัวเอก ตัวร้าย ตัวประกอบในการดำเนินเรื่อง ตามเนื้อหาเรื่องราวตามเหตุการณ์ ซึ่งเนื้อหาเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ให้นิทานมีความน่าสนใจ สนุกสนาน (Yoonpun, 2017)

นิทานแต่ละประเภท มักแสดงถึงเรื่องราว เหตุการณ์ตามกาลเวลา วัฒนธรรมประเพณี หรือประวัติศาสตร์ ของการดำเนินชีวิตของคนในทุกยุคทุกสมัย ซึ่งนิทานแต่ละประเภทต่างมีเนื้อหา สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังให้เป็นคนดี ให้ข้อคิดในการแก้ปัญหาชีวิต ความรู้ วิวัฒนาการของโลก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและจดจำเรื่องราวนำไปใช้ในชีวิตอย่างมีความสุข

คุณค่าและประโยชน์ของนิทาน ช่วยกระตุ้นจินตนาการให้กับเด็ก พัฒนาความฉลาดของเด็ก ปลูกฝังให้เป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต ช่วยส่งเสริมด้านภาษา ได้ฟังได้ยินเสียงจะทำให้รู้จักความหมาย

ของคำหรือประโยคนั้น ๆ อีกทั้งช่วยเสริมสร้างสมาธิ ใจจดจ่อ มีเนื้อหาสาระความรู้ที่มักสอดแทรกทักษะชีวิต และข้อคิดดี ๆ ซึ่งสามารถใช้เป็นสื่อในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม บ่มเพาะคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็กได้ตระหนักถึงคุณงามความดี จนพัฒนาเป็นบุคลิกภาพติดตัวไปจนตลอดชีวิต นิทานเป็นสื่อกลางที่ส่งความอบอุ่นความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ครู ทำให้เด็กมีสภาพจิตใจที่มั่นคง มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และความคิดเหมาะสมตามวัย (Saitamlueng, 2022)

การเล่นิทานสำหรับเด็ก ควรเลือกนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของเด็ก จัดทำคลิป์วิดีโอการเล่นิทาน โดยใช้สื่อประกอบการเล่นิทาน ใช้การจัดบรรยากาศ และที่นั่งในห้องให้เหมาะสมเรียบร้อย ใช้เสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกัน มีการใช้เสียงสูง-ต่ำ และใช้ขั้นตอนการสอนประกอบด้วย การเคลื่อนไหวและจังหวะ การเสริมประสบการณ์ และการสร้างสรรค์ เมื่อเล่าจบเรื่องควรเปิดโอกาสให้เด็กถามในสิ่งที่เขาสงสัย หรือตั้งคำถามสะท้อนกลับให้เด็กได้คิด คำถามแบบสะท้อนกลับนี้ ทำให้เด็กได้สำรวจความรู้สึกของตัวเองตลอดจน ได้คิดหาวิธีแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้นๆ (Waibanthao, 2020)

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการจัดทำหนังสือให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถจะเปิดอ่านได้แบบหนังสือปกติทั่วไปโดยไม่ต้อง ใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการอ่าน สามารถแทรกภาพเสียงภาพเคลื่อนไหว แบบทดสอบ มีการนำเสนอที่สอดคล้องและคล้ายกับหนังสือ และมีความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาผู้อ่าน (Sukbua, 2020)

การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น ผู้ออกแบบสามารถออกแบบผสมผสานแนวคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาและโครงสร้างขององค์ความรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อตอบสนองแก่ผู้เรียน ช่วยกระตุ้นและช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุด หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ภาพวิทัศน์ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลแบบปฏิสัมพันธ์ ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นตัวอักษร ปุ่มหรือภาพ (Laohajatsang, 2018)

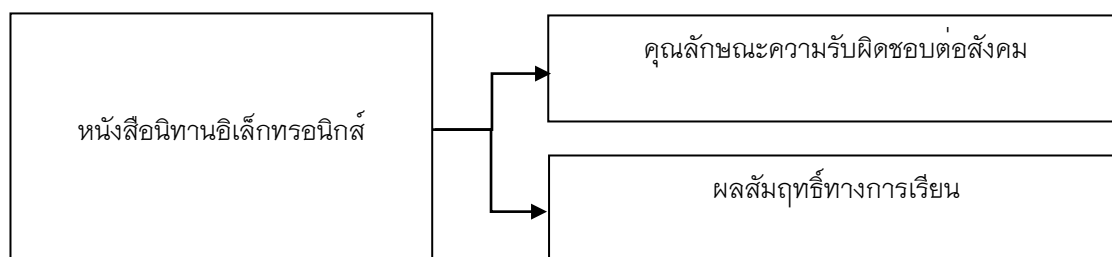
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มี 2 ลักษณะคือ ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ และใช้หนังสือและการติดต่อสื่อสาร การดำเนินการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ต้องเริ่มจากการจัดเนื้อหาและกิจกรรม คำแนะนำหรือคำชี้แจงลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนทุกหน้าของข้อมูล จะต้องมียุ่มหรือตัวนำทาง ครอบคลุมชัดเจน สื่อความหมาย และจัดวางในตำแหน่งเดิม เสียงดนตรีเป็นตัวเชื่อมความรู้สึก มัลติมีเดียที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนสามารถควบคุมได้ว่าจะเปิดปิดเสียง เนื้อหาต้องไม่ยาวจนเกินไป โปรแกรมต้องไม่ล้าสมัยและซับซ้อนจนเกินไป ต้องจัดลำดับความเกี่ยวเนื่องของหัวข้อไม่ให้ผู้ใช้เกิดความสับสน (Baker, 1992)

ข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการตอบสนองที่รวดเร็วทำให้เกิดความตื่นตัว สามารถทำสำเนาได้อย่างสะดวก การเปิดอ่านมีระบบเรียกค้นและเชื่อมโยง สามารถแสดงข้อมูลด้วยข้อความตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงได้พร้อมกัน สามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูล

ได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ทำให้สามารถปรับปรุงบทเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์ได้ และส่วนข้อจำกัดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น ต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ระบบเครือข่ายส่งผลต่อการเข้าถึงเนื้อหาแตกต่างกัน อาจแสดงผลในลักษณะที่แตกต่างกันได้ (Sanguanpunyasiri, 2020)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งเป็นการนำทฤษฎี หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายหนังสือจริง สามารถเปิดอ่านได้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อสารกับผู้อ่านในลักษณะของมัลติมีเดีย คือ มีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทง เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้วยน้องแก้ว มี 10 ตอน ซึ่งสอดแทรกความรู้ คุณธรรมแนวทางการปฏิบัติตนด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยนำเสนอผ่านสื่อได้หลากหลายอุปกรณ์ ในรูปแบบเว็บไซต์ <https://shorturl.at/delFT> เกณฑ์คุณภาพที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

(2) แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ ได้ศึกษาองค์ประกอบของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมากำหนดเป็นข้อคำถามของรายการประเมิน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลการ

ประเมิน ดังนี้ 4.51–5.00 มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมดีมาก 3.51–4.50 มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมดี 2.51–3.50 มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมพอใช้ 1.51–2.50 มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย 1.00–1.50 มีความคิดเห็นว่าคุณควรปรับปรุง นำแบบประเมินความเหมาะสมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามที่ต้องการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมจำนวน 1 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมศาสตร์จำนวน 1 ท่าน วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมิน พบว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67–1

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

- (1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและดำเนินการสร้างหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์
- (2) จากนั้นนำไปหาคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
- (3) จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว ที่มีคุณภาพแล้วไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาต่อไป

3) ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่ มิถุนายน – ธันวาคม พ.ศ. 2566

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม

- 1) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 8 ห้องเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง มีนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) การทดลองแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ 2) การทดลองแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ 3) การทดลองจริง จำนวน 18 คน เพื่อหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว วิชาสังคมศึกษา โดยการออกแบบและสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 แผนการเรียนรู้ นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมจำนวน 1 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมศาสตร์จำนวน 1 ท่าน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัตถุประสงค์ บทบาทผู้สอน ผู้เรียน การวัดและประเมินผล ครอบคลุมขั้นตอนการจัดกิจกรรม และนำวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมิน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.0

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้วโดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ทำการทดลอง 3 ครั้งดังนี้

(1) การทดลองแบบเดี่ยว เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ โดยทำการทดลองกับนักเรียน จำนวน 3 คน

(2) การทดลองแบบกลุ่ม เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ โดยทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน

(3) การทดลองจริง เพื่อหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ โดยทำการทดลองกับนักเรียน จำนวน 18 คน จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่ มกราคม – มีนาคม พ.ศ. 2567

ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาหลังใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 8 ห้องเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง มีนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์สร้างเป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ นำมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคม ด้านเทคโนโลยี การศึกษา และด้านการพฤติกรรม จำนวน 3 คน ผลการประเมินพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องนำไปใช้ได้ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยาก (p) ระหว่าง .20 – .80 และข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปคัดเลือกแบบทดสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ได้จำนวน 10 ข้อ

(2) แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพิจารณาความสามารถของนักเรียนในคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ นำแบบประเมินผลงานไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามที่ต้องการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี การศึกษาจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมจำนวน 1 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรม

ศาสตร์จำนวน 1 ท่าน วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมิน พบว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก นำไปหาคุณภาพ (IOC) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ปรับปรุงแก้ไขและนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพแล้วไปใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

(2) สร้างแบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม นำไปหาคุณภาพ (IOC) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ปรับปรุงแก้ไขและนำแบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีคุณภาพแล้วมาวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม

(3) ดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขรับรองโครงการวิจัย SWUEC-672052

(4) ติดต่อประสานงานขออนุญาตโรงเรียนในการทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง สร้างความเข้าใจในบทบาทผู้เรียน บทบาทผู้สอน จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน

(5) ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้เวลาในทดลอง 5 สัปดาห์ ๆ ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 10 คาบ ตั้งแต่วันที่ 2-10 เมษายน พ.ศ. 2567

(6) ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

(7) หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 3 ด้าน โดยใช้แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม

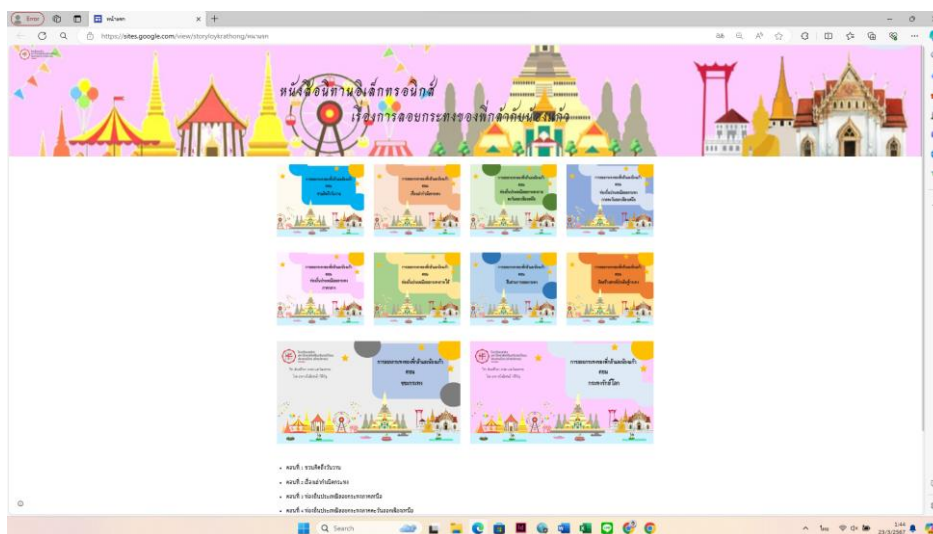
(8) นำข้อมูลที่ได้จากการแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน มาตรวจให้คะแนน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระต่อกัน แล้วนำผลจากการวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิจัย

1) ผลพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้ผลการพัฒนาดังนี้

(1) หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายหนังสือจริง สามารถเปิดอ่านได้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อสารกับผู้อ่านในลักษณะของมัลติมีเดีย คือ มีทั้งข้อความ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงบรรยาย มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทง สอดแทรกความรู้ คุณธรรมแนวทางการปฏิบัติตนด้านความ

รับผิดชอบต่อสังคม โดยนำเสนอผ่านสื่อได้หลากหลายอุปกรณ์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 10 ตอน คือ 1) ชวนคิดถึงวันวาน 2) เรื่องเล่ากำเนิดกระทง 3) ท่องถิ่นประเพณีลอยกระทงภาคเหนือ 4) ท่องถิ่นประเพณีลอยกระทงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5) ท่องถิ่นประเพณีลอยกระทงภาคใต้ 6) ท่องถิ่นประเพณีลอยกระทงภาคกลาง 7) สืบสานการลอยกระทง 8) คิดสร้างสรรค์ประดิษฐ์กระทง 9) ชะยะกระทง 10) กระทงรักษ์โลก หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ นำเสนออยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์ตามลิงค์ <https://sites.google.com/view/storyloykrathong/>

ภาพที่ 2 แสดงหน้าจอเว็บไซต์หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีก้าและน้องแก้ว

(2) ผลการประเมินความเหมาะสมหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีก้าและน้องแก้ว แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีก้าและน้องแก้ว

(N = 3)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์นำเสนอทั้งข้อความภาพเสียงที่เหมาะสม	3.33	0.58	ปานกลาง
2. ภาพกราฟิกสื่อความหมายได้ความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
3. ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับหน้าจอ	4.67	0.58	ดีมาก
4. รูปแบบของตัวอักษรมีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
5. การจัดวางตัวอักษรมีความเหมาะสมกับหน้าจอ	5.00	0.00	ดีมาก
6. สีและขนาดของตัวอักษรชัดเจน สม่่าเสมอ	5.00	0.00	ดีมาก
7. สีพื้นหลังในแต่ละหน้ามีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก

8. ความต่อเนื่องในการนำเสนอของวิดีโอมีความชัดเจนเหมาะสม	4.33	0.58	ดี
9. คุณภาพการใช้เสียงประกอบมีความเหมาะสม ชัดเจน น่าสนใจ	4.00	1.00	ดี
10. สื่อมีความน่าสนใจทันสมัยเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.58	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.53	0.39	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว จากความคิดเห็นโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.39) มีข้อเสนอแนะ ในการออกแบบหน้าจอ ข้อความของนิทานควรเว้นวรรคให้เหมาะสม และปรับขนาดข้อความให้เหมาะสมกับหน้าจอ ภาพประกอบควรให้สอดคล้องกับเนื้อหา และควรมีเสียงดนตรีประกอบเกี่ยวกับงานลอยกระทง

2) ผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม

(1) ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว หลังจากประเมินความเหมาะสมและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว ไปทดลองหาประสิทธิภาพ 3 ครั้งกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 30 คน ดังนี้ 1) การทดลองแบบเดี่ยว เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ ทำการทดลองกับนักเรียน จำนวน 3 คน ผลการทดลองพบว่า ภาพมีขนาดไม่เหมาะสมกับหน้าจอ ตัวอักษรมีขนาดเล็ก สีของตัวอักษรไม่ชัดเจน เนื่องจากสีพื้นหลังเข้มเกินไป 2) การทดลองแบบกลุ่ม เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ ทำการทดลองกับนักเรียน จำนวน 9 คน ผลการทดลองพบว่า การแบ่งวรรคตอนของข้อความไม่ถูกต้องตามเสียงบรรยาย ควรมีดนตรีประกอบ ภาพกราฟิกบางภาพไม่มีความสอดคล้อง ควรค้นหาที่เหมาะสมกับเนื้อหา 3) การทดลองประสิทธิภาพจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ ทำการทดลองกับนักเรียน จำนวน 18 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองประสิทธิภาพจริงดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว

(n=18)

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E^1/E^2
ก่อนเรียน	10	8.06	0.64	80.56	80.56 / 88.89
หลังเรียน	10	8.89	0.83	88.89	

จากตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว มีประสิทธิภาพ 80.56 / 88.89 สรุปได้ว่า หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ 80/80

(2) ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว ไปทดลองหาประสิทธิภาพ 3 ครั้งกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน จำนวน 18 คน ผลปรากฏดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว (n=18)

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
18	10	145	160	0.43

จากตารางที่ 3 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้ากับน้องแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.43 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 43

3) ผลการส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา หลังใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์

(1) ผลการวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน จำนวน 30 คน จากการเรียนผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้ากับน้องแก้ว นักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D.= 0.64) โดยแสดงเป็นรายด้านดังตาราง 5

ตารางที่ 5 ผลการวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่ 1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง

(n=30)

รายการ	คุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย	4.10	0.84	ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่นและพยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เสร็จสิ้น	4.20	0.81	ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก
3. เมื่อเกิดความผิดพลาด นักเรียนยินดีที่จะแก้ไข และปรับปรุงให้ดีขึ้น	4.27	0.74	ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด	4.07	0.83	ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก
เฉลี่ยรวม	4.16	0.39	ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่ 1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D.=0.39) ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก นักเรียนรับรู้บทบาทของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะต้องดำรงตนให้อยู่ในฐานะที่สามารถช่วยตนเองได้ แต่ยังมีนักเรียนบางคนที่ต้องฝึกในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพิ่มเติมหากพบปัญหา

ตารางที่ 6 ผลการวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่ 2 ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

(n=30)

รายการ	คุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.33	0.76	ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก
6. นักเรียนแสดงน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อน เมื่อต้องทำกิจกรรมกลุ่ม	4.57	0.68	ปฏิบัติเป็นประจำ
7. นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาของกลุ่ม	4.70	0.47	ปฏิบัติเป็นประจำ
เฉลี่ยรวม	4.53	0.63	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่ 2 ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อผู้อื่น อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{x}=4.53$, S.D.=0.63) ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติตามกติกาต่าง ๆ เมื่อทำงานร่วมกันได้ แต่มีนักเรียนบางคนไม่รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ไม่ร่วมทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ต้องการทำงานให้แล้วเสร็จทันเวลาด้วยตนเอง

ตารางที่ 7 ผลการวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่ 3 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

(n=30)

รายการ	คุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
8. นักเรียนไม่ขีดเขียน หรือทำลายสมบัติสาธารณะให้เกิด ความชำรุด เสียหาย	4.67	0.48	ปฏิบัติเป็นประจำ
9. นักเรียนมีความระมัดระวังในการใช้อุปกรณ์ที่เป็นของ ส่วนรวม	4.67	0.48	ปฏิบัติเป็นประจำ
10. นักเรียนปิดน้ำและไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้	4.52	0.51	ปฏิบัติเป็นประจำ
11. นักเรียนใช้กระติกน้ำ แก้วน้ำ หรือภาชนะที่สามารถนำ กลับมาใช้ใหม่ได้	4.73	0.45	ปฏิบัติเป็นประจำ
12. เมื่อนักเรียนสร้างขยะ นักเรียนจะเก็บขยะนั้นไปทิ้งลงใน ถังขยะ	5.00	0.00	ปฏิบัติเป็นประจำ

13. นักเรียนแยกประเภทขณะก่อนทิ้งลงถัง	4.90	0.31	ปฏิบัติเป็นประจำ
เฉลี่ยรวม	4.75	0.37	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่ 3 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{x}=4.75$, $S.D.=0.37$) ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก นักเรียนคำนึงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักเรียนจะรู้จักการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติ ระวังตระวังเมื่อต้องใช้ของสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ อีกทั้งตระหนักถึงผลในการแยกขยะอีกด้วยแต่ยังมีนักเรียนบางคนที่ต้องฝึกรู้จักการใช้วัสดุที่ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความสับสนกับวัสดุและสิ่งของประเภทต่าง ๆ

(2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีกส์กับน้องแก้ว ผลคะแนนได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ (10 คะแนน) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีกส์กับน้องแก้ว (n=30)

คะแนน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	df	t-test	p-value
ก่อนเรียน	30	10	6.53	0.97	29	8.09	0.00
หลังเรียน	30	10	8.27	0.83	29		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ที่เรียนผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีกส์กับน้องแก้ว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

1) คุณภาพของหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีกส์และน้องแก้วที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.53$, $S.D. = 0.39$) ทั้งนี้เป็นผลมาจากการพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีกส์กับน้องแก้ว เป็นสื่อมีความน่าสนใจทันสมัยเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ได้รับการออกแบบรูปแบบของตัวอักษรมีความเหมาะสมอ่านง่ายชัดเจน ภาพกราฟิกสื่อความหมายสอดคล้องกับเนื้อหา การจัดวาง

ตัวอักษรและภาพมีความเหมาะสมกับหน้าจอ เสียงประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ พื้นหลังในแต่ละหน้ามีความเหมาะสม ความต่อเนื่องในการนำเสนอของภาพเคลื่อนไหวมีความชัดเจนเหมาะสม ดังนั้นหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีก้ากับน้องแก้ว จึงมีคุณภาพช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Binsamade & Hayeeteh (2022) ศึกษาการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้านสองภาษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนของรัฐ ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลของการสร้างและการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้านสองภาษา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ไทยเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยมีการออกแบบนำเสนอเนื้อหาิทานพื้นบ้านมลายูสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษามลายู ภาพประกอบ (ภาพนิ่ง) ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้พัฒนาขึ้นทั้งด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านการจัดภาพประกอบ ด้านคุณค่าและคุณประโยชน์ที่ได้รับ นอกจากนั้น กอปรกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ มุ่งเน้นให้มีการนำนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อเสริมการเรียนรู้เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบใหม่สามารถแทรกรูปภาพ เสียง คำศัพท์พร้อมความหมาย ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และสามารถโต้ตอบกับนักเรียนได้

2) หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีก้าและน้องแก้ว มีประสิทธิภาพ 80.56 / 88.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด 80/80 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.43 ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก นักเรียนได้เรียนผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับฟีก้ากับน้องแก้ว ทำให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับงานลอยกระทง แสดงถึงความผูกพันของวิถีชีวิตคนไทยกับสายน้ำ จึงทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเกิดความใส่ใจในการเรียนรู้ นักเรียนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนเป็นอย่างมาก ในระหว่างทำกิจกรรมกลุ่มนั้น นักเรียนได้แสดงน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยมีครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ศึกษาความรู้ผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (Kultangwatthanakul, 2019) ได้ศึกษาผลของการใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการส่งเสริมทัศนคติในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุแห่งหนึ่งผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมการวิจัยกลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัย ที่ใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีทัศนคติที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองเพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ (Mongkolsang, 2021) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบนิทานการ์ตูนแอนิเมชัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (5-6 ปี) ผลการวิจัยพบว่า หนังสือนิทานประกอบภาพที่พัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพ กระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ (E_2) หรือมีค่า E_1/E_2 เท่ากับ

89.35/90.00 ผ่านเกณฑ์ค่าประสิทธิภาพที่กำหนดไว้คือ 80/80 เพราะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบนิทานการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมผ่านการศึกษาหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำนวญความคิดเห็น สัมภาษณ์เชิงลึก ตรวจสอบเครื่องมือ ประเมินารูปแบบและนำไปใช้จึงทำให้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบนิทานการ์ตูนแอนิเมชันมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3) นักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมหลังเรียนผ่านหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้าและน้องแก้ว ซึ่งนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมาก โดยนำเสนอในรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1 ความรับผิดชอบต่อนอง ในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมาก ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เมื่อได้ฟังจากนิทานที่แสดงให้เห็นเมื่อทำสิ่งใดแล้วควรเก็บให้เรียบร้อย ทำไปเก็บไป ไม่ทิ้งให้มากจนเก็บไม่ทัน นักเรียนมีความมุ่งมั่นเพียรพยายามในการทำงานจนแล้วเสร็จทันเวลาในสังคม ด้านที่ 2 ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากนักเรียนมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น และปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือนำผู้อื่นได้ รวมทั้งปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มในการทำงานร่วมกัน เป็นผลมาจากการได้ดูนิทานจากหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กล้ากับน้องแก้ว ทำให้ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และในด้านที่ 3 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก นักเรียนมีพฤติกรรมในการรักษาส่งของของส่วนรวม มีความระมัดระวังในการใช้อุปกรณ์ร่วมกันกับเพื่อน อีกทั้งสามารถจัดการกับขยะของตนเอง ในการทิ้งขยะอย่างถูกที่ มีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะประเภทต่าง ๆ โดยไม่สร้างขยะและเลือกใช้สิ่งของที่สามารนำมาใช้ซ้ำเช่น กระติกน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับ Somhiran (2020) ศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างควมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงขึ้นหลังเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม และ Toopriod (2021) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรที่เสริมสร้างสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรจากคะแนนสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนหลังทดลองใช้หลักสูตร กับเกณฑ์ ผลปรากฏว่า สมรรถนะ

ผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนหลังการทดลองให้หลักสูตรมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) นักเรียนมีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายหนังสือจริง สามารถเปิดอ่านได้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อสารกับผู้อ่านในลักษณะของมัลติมีเดีย คือ มีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทง มีเนื้อหาสอดแทรกความรู้ คุณธรรมแนวทางการปฏิบัติตนด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ Kaisorn, Khunmathurot & Ongartwanich (2022) ได้พัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “การให้ทาน” เพื่อส่งเสริมการอ่านดีความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “การให้ทาน” เพื่อส่งเสริมการอ่านดีความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อการสอนที่ออกแบบน่าสนใจ มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ประกอบไปด้วย ตัวอักษร ภาพนิ่งที่สามารถนำไปเชื่อมโยงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็ว ครูและนักเรียนสามารถทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา มีภาพ สี สันที่เร้าความสนใจให้ผู้อ่านมีความสนใจอยากอ่านมากขึ้น ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

สรุป

การใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่ลากับน้องแก้ว ในการจัดเรียนการสอนในวิชาสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำของตนเอง พยายามปรับปรุงการกระทำของตนให้ดีขึ้น รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในการทำกิจกรรม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม สามารถรับรู้เข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น เคารพและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อค่านึงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม การไม่ขีดเขียนหรือทำลายสมบัติสาธารณะให้เกิดความชำรุดเสียหาย ความระมัดระวังในการใช้อุปกรณ์ที่เป็นของส่วนรวม สามารถแยกประเภทขยะก่อนทิ้งลงถัง สามารถเลือกใช้วัสดุที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ

สังคม จึงเป็นการฝึกฝนทักษะความรับผิดชอบจนกระทั่งเล็งเห็นคุณค่า และรับเอาสิ่งนั้นเป็นค่านิยม และทำจนเป็นนิสัยเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม อันจะช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่น สังคมที่สมาชิกล้วนเคารพกติกาของสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อกันและกัน เคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ดังนั้นการส่งเสริมคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคม จะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี มีความสุข สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กลั๊กกับน้องแก้ว ผู้สอนควรอธิบายเกี่ยวกับ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนควรกำหนดช่วงเวลาในใช้สื่อประกอบการบรรยาย และช่วงที่ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง รวมถึงจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมเช่น สมาร์ททีวี แท็บเล็ต เว็บไซต์ในการนำเสนอสื่อ

2. การใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลอยกระทงไปกับพี่กลั๊กกับน้องแก้ว ผู้สอนควรให้คำแนะนำการใช้งาน ขั้นตอนการเปิดใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักเรียน ผ่านเว็บไซต์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือทักษะความคิดสร้างสรรค์

2. ควรพัฒนาหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในรูปแบบที่เป็นหนังสือที่โต้ตอบกับนักเรียนได้ และสามารถวัดและประเมินผลทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้ในทันที

References

- Baiphoo, P. (2021). *Development of Storytelling with Creative Drama Activity Package to Enhance Relationship Skills of Primary School Students*[Master's thesis, Chulalongkorn University].
- Baker, D. (1992). *Language testing: A critical survey and practical guide*. Athenaeum Press.
- Binsamade, S., & Hayeeteh, P. (2022). The Development of Electronic Bilingual Folklore Books for the Students of Government Primary School of Intensive Islamic–studies Curriculum in Southern Border. *Journal of Pacific Institute of Management Science*, 8(2), 187–196,
- Chukaeo, D. (2020). Development of Multimedia Electronic Books Combined with Inquiry–Based Learning for Disaster Preparedness and Risk Awareness for 1st Year High School Students

- at Ban Nasan School. *Journal of Educational Research Srinakharinwirot University*, 15(1), 12–26.
- Department of Mental Health. (2022). *National Mental Health Development Plan No. 1 (2018–2037)*. Department of Mental Health.
- Intasik, S. (2017). Criticizing courses in the master of education program in curriculum, teaching, and learning technology, Chiang Mai University by using 3 characteristics framework. *Journal Kasetsart Educational Review*, 32(1).
- Kaison, Y., Khunmathurot, S., & Ongartwanich, N. (2022). Electronic Tale Book “Largesse” to Promote Reading Interpretation by Using Learning Management with Team Assisted Individualization (Tai) Technique for Matthayomsuksa 3 Students. *Journal of Education and Innovation*, 24(4), 221–231.
- Korat O, Tourgeman M., & Segal–Drori O. (2022). E–book reading in kindergarten and story comprehension support. *Reading & Writing*, 35(1), 155–75.
- Kultangwatthanakul, W. (2019). *The Effects of Using Electronic Book Media to Promote Attitudes in Self–Healthcare among Elderly Members of a Senior Citizens’ Club*[Master's thesis, Srinakharinwirot University].
- Laohajratsang T. (2018). *Innovative educational information technology for Thailand 4.0 Era*. Tongsam Design.
- Meng, Li. (2022). *Development of Interactive Electronic Book Formats with Augmented Reality Technology Using Gamification Concepts to Enhance Vocabulary Retention in Chinese Language for Elementary School Students*[Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University].
- Mongkolsang, N. (2021). Storybook Animation Electronic Media Development to Promote Morality and Ethics of Kindergarten 3 (5–6 Years). *Journal of Humanities and Social Sciences Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University*, 9(1), 36–60.
- National Council for the Social Studies. (2023, November). *New Definition of Social Studies Approved*. <https://www.socialstudies.org/media-information/definition-social-studies->
- Pantongruk, K., & Meesuwat, W. (2020). The develop and find efficiency of folk storybooks with people images to strengthen language development for young children. *Education and Communication Technology Journal*, 15(19), 60–72.
- Phinla, W. & Phinla, W. (2018). *Learning management social studies in the 21st century*. Chulalongkorn University.

- Raksad, S. (2022). Reinforcement of Cooperate Social Responsibility of Graduate School, Mahamakut Buddhist University. *Journal of Palisueksabuddhaghosa Review*, 6(1).
- Sanguanpunyasiri. N. (2020). *The effect of using interactive E-book in ecosystem subject of mattayomsuksa 3 students*[Master's Thesis, Silpakorn University].
- Saitamlueng. T. (2022). *Effects of story-based learning activities together with artistic creation on listening abilities and creativity of kindergarten 2 students*[Master's Thesis, Mahasarakham University].
- Sittachan, K. (2020). *Image Service Quality and Social Responsibility affecting Customer Decision to use a Private Parcel Delivery Company in Bangkok*. Bangkok University.
- Somhiran, C. (2020). *Enhancing Social Responsibility of 6th Grade Elementary School Students through Group Counseling*[Master's thesis, Srinakharinwirot University].
- Sukbua, A. (2020) *Development of electronic media for selflearning on the visual arts reflecting life for sixth grade students at Phyathai School*[Master's thesis, Srinakharinwirot University].
- Thanompongchart, P. (2019). *The development of English achievements and moral of grade 4 and 5 students by using Aesop's fables and the Cornell note taking method*. Chulalongkorn University. https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/62950/3/Phasphan_Th_Res_2562.pdf
- Toopriod, P. (2021). *The Development of Curriculum Approach to Enhance Entrepreneur Competence and Corporate Social Responsibility for Upper Secondary School Students* [Master's thesis, Srinakharinwirot University].
- Waibanthao, W. (2020). *Learning Management by Using Tales to Develop Thai Reading Abilities of Grade 1 Students*[Master's Thesis, Rungsit University].
- Yalcin, A., & Gulec, S. (2022). The Effect of Responsibility-Based Activities in Social Studies Course on Gaining the Value of responsibility to students. *European Journal of Educational Sciences*, 9(2), 74–89.
- Yoonpun, K. (2017). The study of Thai children literature written from 2455 B.E. to 2555 B.E. *Srinakharinwirot Research and Development Journal*, 9(17), 14–22. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/swurd/article/view/8969/7728>